

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/21

Etap szkolny – data 05.11.2020

Kod ucznia: _____

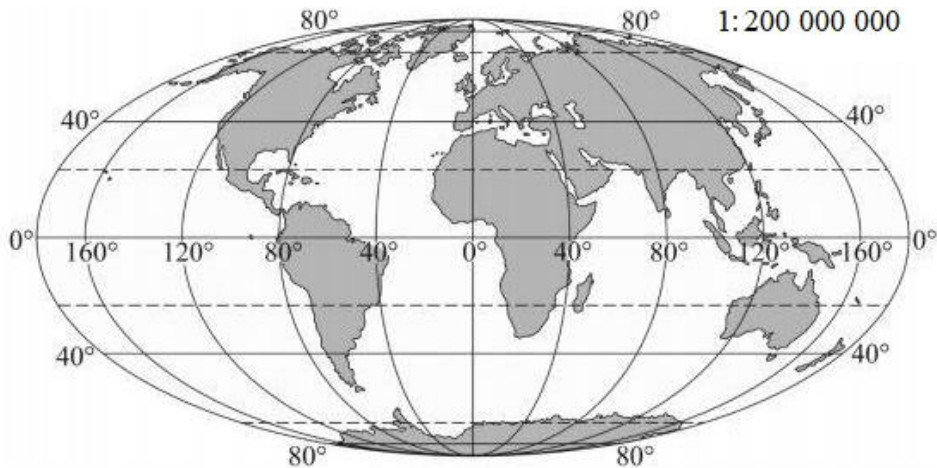
Wynik: _____/75 pkt.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 11 stron i zawiera **21** zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis.
Brudnopis nie podlega ocenie.
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **60 minut**.

Zadanie 1. (0 – 5 p.)

A – Wybierz odpowiedź. Która cecha łączy największy i najmniejszy kontynent na Ziemi?

- A – Przez te kontynenty przebiega południk 0°.
- B – Wyspy, które należą do tych kontynentów przecina równik.
- C – Oba kontynenty położone są w całości na półkuli północnej.
- D – Między tymi kontynentami poprowadzono długą, umowną granicę lądową.

B – Zamień skalę liczbową mapy na skalę mianowaną i podziałkę liniową.

Obliczenia:

Odpowiedź: Skala mianowana:

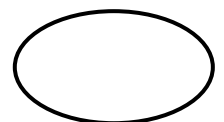
Podziałka liniowa mapy:

C – Oblicz, jaką powierzchnię na tej mapie zajmuje Ameryka Północna, jeżeli jej powierzchnia rzeczywista wynosi ok. 24 mln km².

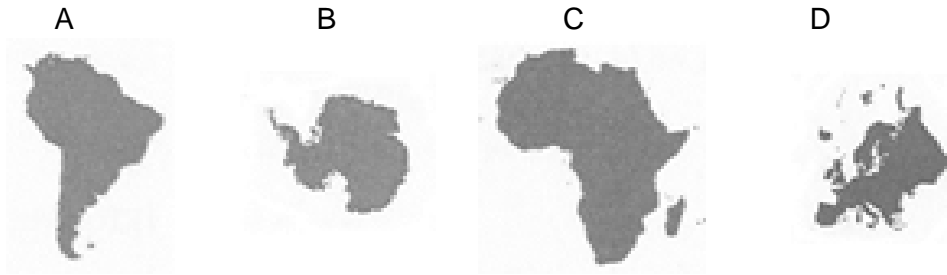
Obliczenia:

Odpowiedź: Powierzchnia Ameryki Północnej na mapie wynosi ..... cm²

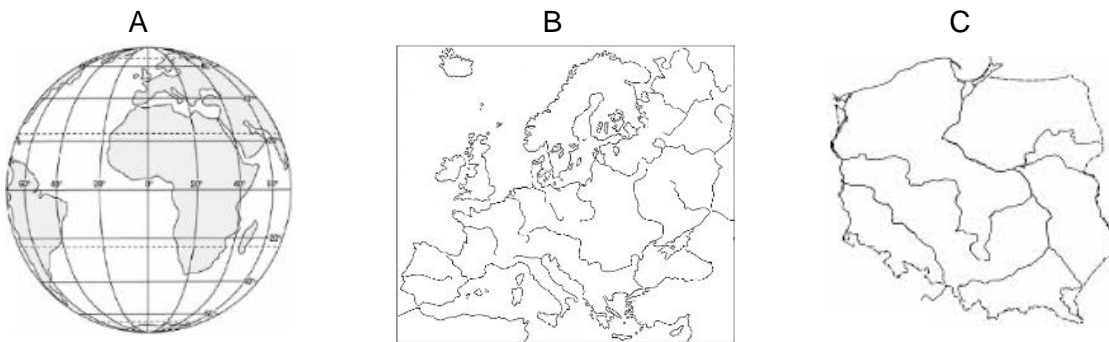
Zadanie 2. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Południk 180° przebiega przez kontynent:

Zadanie 3. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Którą mapę wykonano w najmniejszej skali?

Zadanie 4. (0 – 2 p.)

Długość naszej granicy morskiej na mapie administracyjnej wykonanej w skali 1 cm – 20 km wynosi 22 cm, a na mapie politycznej Europy 11 cm. Oblicz skalę mapy politycznej Europy i zapisz ją w postaci liczbowej.

Obliczenia:

Odpowiedź: Skala liczbowa mapy politycznej Europy .....

Zadanie 5. (0 – 2 p.)

Podkreśl wszystkie nazwy akwenów wchodzących w skład morskich wód wewnętrznych Polski.

- Łebsko
- Śniardwy
- Zalew Soliński
- Zalew Szczeciński
- Zalew Wiślany
- Zatoka Pucka

Zadanie 6. (0 – 3 p.)

Uzupełnij luki w tekście.

Przedstawione na zdjęciu ptaki to ..... żyjące na wybrzeżach najzimniejszego kontynentu, położonego w strefie klimatów ..... Przez cały rok utrzymują się tam ujemne temperatury powietrza, dlatego roślinność jest bardzo uboga lub w ogóle jej brakuje. Tę strefę krajobrazową nazywamy .....

Zadanie 7. (0 – 4 p.)

Dla wybranych stref krajobrazowych wyberz typowe dla nich gatunki roślin lub zwierząt.

- Tajga:
A – świerki i jodły,   B – mchy i porosty,   C – pinie i dęby,   D – sosny i buki.
- Tundra:
A – świerki i jodły,   B – mchy i porosty,   C – pinie i dęby,   D – sosny i buki.
- Lasy równikowe:
A – słonie i żyrafy,   B – małpy i papugi,   C – cykady i węże,   D – wielbłądy i fenki.
- Pustynie gorące:
A – słonie i żyrafy,   B – małpy i papugi,   C – cykady i węże,   D – wielbłądy i fenki.

Zadanie 8. (0 – 2 p.)

Zdjęcie przedstawia gałązkę rośliny, z owoców której tłoczy się oliwę. Rośnie ona w strefie, gdzie występują gorące i suche lata oraz wilgotne i łagodne zimy. Zapisz jej nazwę gatunkową oraz nazwę strefy krajobrazowej, dla której jest ona charakterystyczna.

Nazwa rośliny: .....

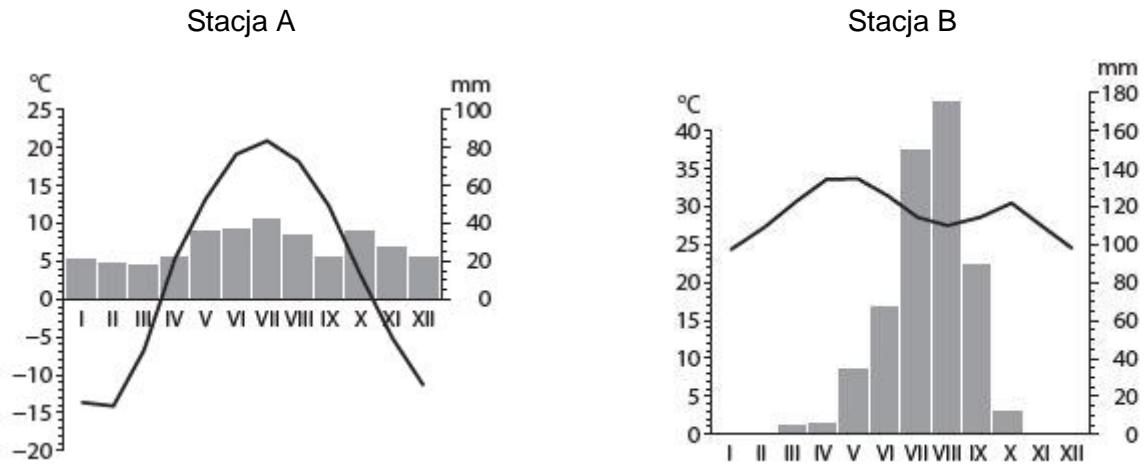
Nazwa strefy krajobrazowej: .....

Zadanie 9. (0 – 5 p.)

Dokonaj analizy wykresów rocznego rozkładu temperatury powietrza i opadów na stacjach A i B.

Źródło: dla nauczyciela.pl

A – Oblicz roczną amplitudę temperatury powietrza na stacji A.
Zapisz obliczenia.

Odpowiedź: Roczna amplituda temperatury powietrza wynosi .....

B – Wybierz klimatogram, który przedstawia warunki klimatyczne na stacji położonej w strefie sawann. Na jego podstawie zapisz dwie cechy klimatu charakterystyczne dla tej strefy.

Klimatogram: .....

Cechy klimatu: 1. ....

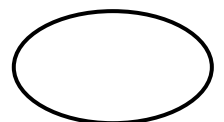
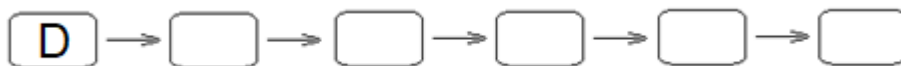
2. ....

Zadanie 10. (0 – 2 p.)

Z podanych etapów ułóż ciąg przyczynowo – skutkowy prowadzący do powstania ulewnych opadów w strefie wilgotnych lasów równikowych.

- A - Deszcze zenitalne.
- B - Powstawanie chmur.
- C - Intensywne parowanie.
- D - Silne nagrzanie obszaru przez Słońce.
- E - Ochładzanie i skraplanie pary wodnej.
- F - Wznoszenie się wilgotnego powietrza.

Zadanie 11. (0 – 7 p.)

Na mapie numerami 1 – 6 oznaczono pasy rzeźby.

Źródło: E. Dudek, J. Wójcik, Geografia 3, Wydawnictwo Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006

A – Przyporządkuj krainy geograficzne do pasa rzeźby. Wpisz w kratki numer z mapy.

Bieszczady	
Kotlina Kłodzka	

Góry Świętokrzyskie	
Roztocze	

B – Zapisz pełną nazwę pasa rzeźby, w którym powszechnie występują:

- jeziora przybrzeżne i mierzeje - .....
- wzgórza morenowe i liczne jeziora - .....
- rozległe równiny i szerokie doliny rzeczne - .....

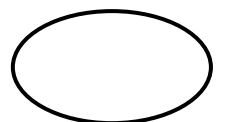
Zadanie 12. (0 – 3 p.)

Na podstawie opisu przyporządkuj krainę geograficzną.

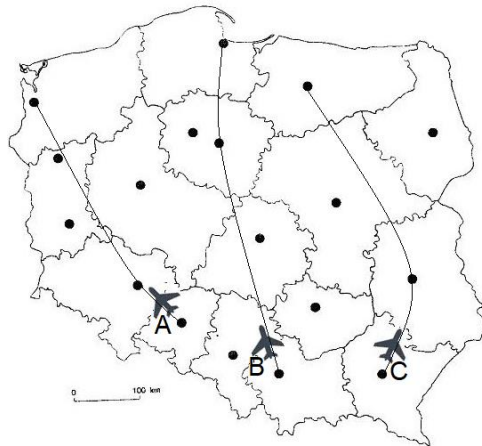
Nazwy krain: Bieszczady, Nizina Śląska, Wyżyna Krakowsko - Częstochowska,
Wyżyna Lubelska, Tatry Wysokie, Żuławy Wiślane.

Opis	Nazwa krainy
Bogactwem krainy są bardzo żyzne czarnoziemy, dlatego jest ona jednym z najważniejszych regionów rolniczych. W krajobrazie występują liczne wąwozy lessowe.	
Pasma górskie wyróżnia się dużą lesistością. Osobliwością krainy są rozległe łąki nazywane połoninami.	
Krainę budują głównie skały wapienne, w których rozwinęły się zjawiska krasowe. W krajobrazie występują głębokie doliny i skałki wapienne, a pod ziemią jaskinie.	

Zadanie 13. (0 – 6 p.)

Na podstawie mapy uzupełnij luki w zdaniach nazwami miast i nazwami województw.

Samolot A wystartował z ..... , zakończy lot w woj. ....
(nazwa miasta) (nazwa województwa)

Samolot B wystartował z ..... , zakończy lot w woj. ....
(nazwa miasta) (nazwa województwa)

Samolot C wystartował z ..... , zakończy lot w woj. ....
(nazwa miasta) (nazwa województwa)

Zadanie 14. (0 – 2 p.)

Wybierz odpowiedzi.

- Zamek krzyżacki w Malborku jest atrakcją turystyczną:
A – Pojezierza Pomorskiego, B – Tatr,
C – Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej, D – Żuław Wiślanych.
- Szlak Orlich Gniazd jest atrakcją turystyczną:
A – Pojezierza Pomorskiego, B – Tatr,
C – Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej, D – Żuław Wiślanych.

Zadanie 15. (0 – 2 p.)

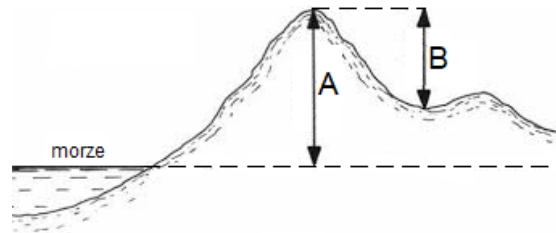
Połącz w pary obiekty przyrodnicze z parkiem narodowym, w którym podlegają one szczególnej ochronie.

1. Gołoborza na Łysicy	A. Białowieski Park Narodowy
2. Puszcza pierwotna	B. Słowiński Park Narodowy
3. Ruchome wydmy	C. Świętokrzyski Park Narodowy
4. Turnie, piargi i źleby	D. Tatrzański Park Narodowy

Odpowiedź: 1. - ..... , 2. - ..... , 3. - ..... , 4. - .....

Zadanie 16. (0 – 2 p.)

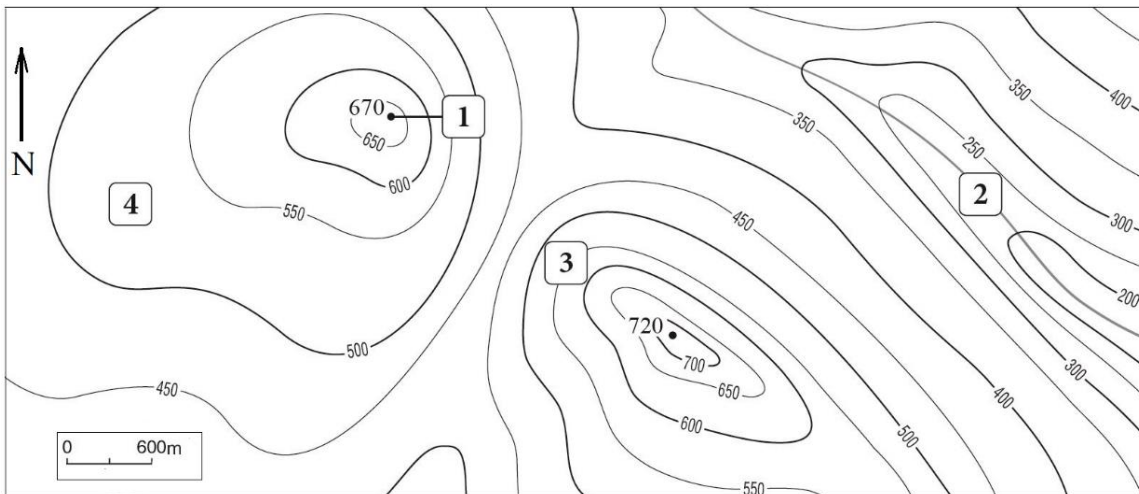
Na podstawie rysunku uzupełnij luki w zdaniach.

Wysokość bezwzględna wzniesienia oznaczono literą ..... Drugą literą oznaczono wysokość ....., którą można obliczyć na podstawie mapy poziomicowej.

Zadanie 17. (0 – 5 p.)

Na podstawie: Zeszyt ćwiczeń 7, Planeta Nowa, Nowa Era, 2017

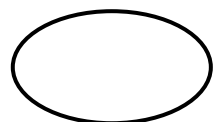
A – Oceń, która informacja jest zgodna z treścią przedstawionej mapy. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Mapa przedstawia teren wyżynny. ....
- Stok oznaczony cyfrą 3 jest bardziej stromy niż stok oznaczony cyfrą 4. ....
- Zaznaczony na mapie strumień płynie w kierunku północno -zachodnim. ....
- Między dwoma szczytami znajduje się przełęcz. ....

B – Oblicz wysokość, którą będzie musiał pokonać turysta wędrujący z najniższego punktu dna doliny na szczyt oznaczony numerem 1. Wynik podaj z jednostkami.

Obliczenia:

Odpowiedź: Turysta będzie musiał pokonać .....

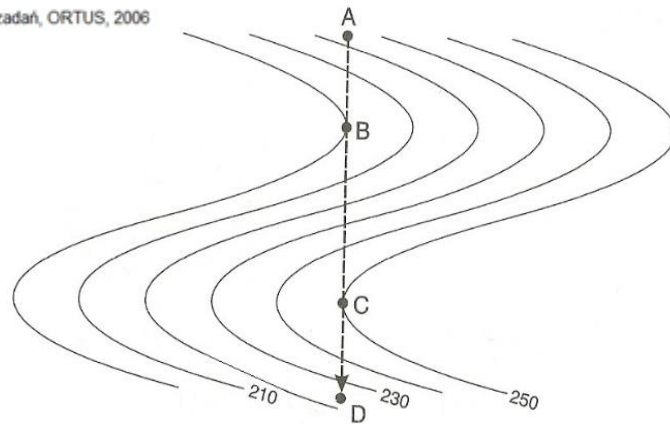

Zadanie 18. (0 – 2 p.)

Na rysunku poziomicyowym zaznaczono szlak turystyczny, który prowadzi z punktu A do punktu D przez punkty pośrednie B i C.

Na podstawie: P. Wład, Geografia, Zbiór zadań, ORTUS, 2006

A – Wybierz odpowiedź: Szlak turystyczny prowadzi w górę na odcinku:

A – od A do B,   B – od B do C,   C – od A do C,   D – od B do D.

B – Narysuj na rysunku najkrótszą drogę z punktu A do punktu D w taki sposób, żeby biegła cały czas na tej samej wysokości.

Zadanie 19. (0 – 5 p.)

Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania były prawdziwe.

Granica między Europą i Azją na długim odcinku przebiega lądem. Jest to granica umowna, poprowadzona wzdłuż **wschodniego / zachodniego** podnóża gór Ural i północnego podnóża gór Kaukaz. Między Europą i Afryką rozciąga się Morze Śródziemne, które jest częścią Oceanu **Atlantyckiego / Indyjskiego**. Przeważającą część powierzchni Europy zajmują **niziny / góry**. Najniższy punkt Europy leży na Nizinie **Nadkaspijskiej / Holenderskiej**, a najwyższy szczyt znajduje się w Alpach, na granicy Włoch z **Francją / Austrią**.

Zadanie 20. (0 – 2 p.)

Z każdego zestawu wybierz jedną nazwę geograficzną niespełniającą kryterium przyporządkowania. Podkreśl ją i wyjaśnij, dlaczego nie pasuje do pozostałych.

- Apeniny, Baleary, Dynarskie, Pireneje

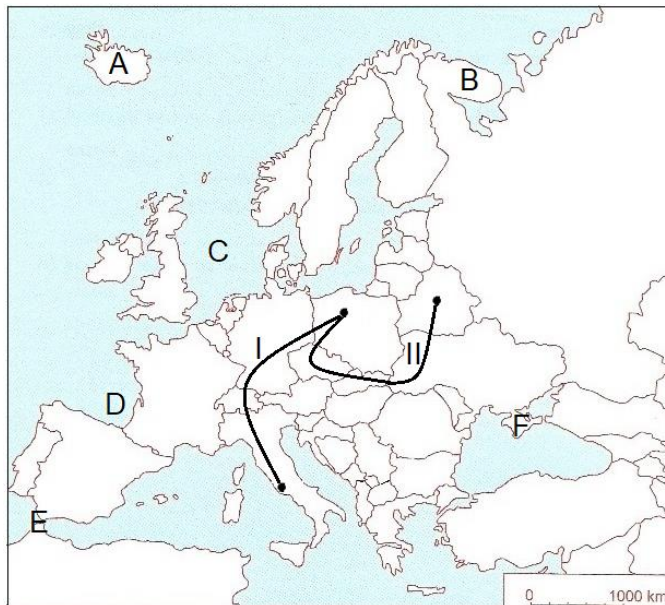
Wyjaśnienie: .....

- Angielska, Bawarska, Francuska, Węgierska

Wyjaśnienie: .....

Zadanie 21. (0 – 12 p.)

Na mapie literami A – F zaznaczono wybrane elementy linii brzegowej Europy oraz trasy dwóch wycieczek z Bydgoszczy do wybranych stolic europejskich.

A – Oceń poniższe informacje. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F

- Trasa wycieczki nr I prowadzi tylko przez państwa należące do Unii Europejskiej. ....
- Uczestnicy wycieczki nr II będą mogli zwiedzić Budapeszt i Mińsk. ....
- Trasa wycieczki nr II prowadzi tylko przez kraje śródlądowe. ....

B - Rozpoznaj wyróżnione elementy linii brzegowej i uzupełnij luki w zapisach nazwami własnymi.

A	Wyspa		D	Zatoka	
B	Półwysep		E	Cieśnina	
C	Morze		F	Półwysep	

C – Uszereguj podane stolice państw Europy od położonych najdalej na północ do położonych najdalej na południe. Wpisz w kratki odpowiednie cyfry.

1 Ateny	3 Kijów	5 Sofia
2 Bukareszt	4 Helsinki	6 Wilno

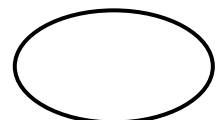
północ

--	--	--	--	--	--

 południe

D – Wybierz odpowiedź. Podczas rejsu z Morza Czarnego na Morze Śródziemne statek musi przepłynąć przez:

- A – Kanał La Manche, B – Morze Adriatyckie, C – Cieśninę Bosfor, D – Morze Azowskie.

Brudnopis